

‘Herstel natuurlijke balans op sportvelden’

Hoe kunnen we sportvelden over vijf jaar CO₂-neutraal onderhouden?

Het is op sportvelden vrij gebruikelijk om stevig te bemesten, beregenen en maaien om maar een zo groen en dicht mogelijke grasmat te krijgen. Jos Scholman jr. en Wim van Garderen pleiten voor een andere aanpak. Terug naar de basis: sportveldbeheer zonder chemische middelen, zonder kunstmest en met veel minder beregening.

Auteur: Nino Stuivenberg

De kwaliteit van natuurgrasvelden in Nederland is door de jaren heen flink verbeterd. De lat lijkt almaar hoger te liggen en daar zijn we met zijn allen aan gewend geraakt. Een dichte, donkergroene grasmat zonder onkruid, dat lijkt het schoonheidsideaal tegenwoordig. Maar daar stappen we van af, als het aan Jos Scholman en Wim van Garderen (Pireco) ligt, de grondleggers van het product Natugram. De velden van tegenwoordig zijn voor hen een voorbeeld van onbalans, omdat het gras verstoord is door kunstmest en aanverwante producten. ‘Neem het bos als voorbeeld’, zo steekt Van Garderen van wal. ‘Daar verliezen bomen hun blad; dat valt op de grond en dient weer als voedingsbodem voor diezelfde boom. De natuur is helemaal in balans. Dat moeten we ook op sportvelden zien te herstellen. Dat betekent sportveldonderhoud zonder chemische

middelen én zonder kunstmest, want dat heb je dan niet meer nodig.’

Schoonheidseisen loslaten

Zo’n andere werkwijze zal in eerste instantie zeker zijn weerslag hebben op velden. Maar volgens Scholman jr. is dat niet erg. ‘We moeten in Nederland gaan omdenken en onze schoonheidseisen loslaten’, vindt hij. ‘Een verbod op chemie is er al en kunstmest volgt mogelijk in de toekomst. Het is onbegrijpelijk dat een akkerbouwer of fruitteiler zich aan de Minas-regeling voor mest te houden heeft, terwijl we op sportvelden en golfbanen maar wat aanzaaien met kunstmest. We hoeven ons nergens aan te houden. Dat is toch niet vol te houden gezien de maatschappelijke ontwikkelingen? Daar zijn wij door getriggerd: de overtuiging dat we moeten veranderen.’

Onderhoud met kunstmest en veel beregening is niet meer dan symptoombestrijding, stelt Van Garderen: ‘Een veld in onbalans heeft meer kans op onkruiden. Kijk maar naar straatgras: een pioniersplantje dat dankbaar gebruikmaakt van stikstofovermaat in het gras. We zijn dus de verkeerde factoren aan het voeden. Hetzelfde geldt voor beregening. Er zijn genoeg velden die een goed wortelgestel hebben en helemaal niet zoveel water nodig hebben. Laat de plant zich maar wapenen tegen stress, en ga niet altijd maar beregenen.’ Omdat er meestal overdag beregend wordt, verdampt er veel water. Maar ook beregenen bij inzaai zou volgens Scholman jr. echt niet altijd hoeven. ‘Dat hebben we onszelf wijsgemaakt. Dat gras groeit gewoon door, ook als je er niets aan doet.’

Terug naar de basis

‘Wij willen terug naar de basis’, vervolgt Scholman. ‘Op sportvelden wordt tegenwoordig het liefst elke dag gemaaid, maar waarom doen we dat eigenlijk, en is het echt nodig? Denk daar eens over na. We doen nu veel voor het oog. Wij vinden dat je die eisen moet laten vallen, want het is voor een sporter helemaal niet belangrijk dat een grasmat groen is, als hij maar vlak is. Onkruid is ook geen probleem, zo lang het voor de sporter niet gevaarlijk is. Kijk maar naar voetbalvelden op de Antillen: al is de mat dor, het voetbal is er echt niet minder om.’

‘In gesprekken over de Green Deal knikt iedereen ja, maar daarna gaan we vrolijk door met ons eigen ding’

Ook op natuurlijke basis kun je een flink wortelpakket krijgen.

Scholman realiseert zich terdege dat dit een nieuwe benadering is in de sportsector, en dat de gevestigde orde moeite zal hebben om hen hierin te volgen. ‘Maar voor de branche is dit een opgave. Iedereen heeft de mond vol van de Green Deal, maar niemand doet er iets mee. Uiteindelijk kijkt men vooral naar financieel gewin. Maar duurzaamheid is ook een kwestie van investeren.’

Jaknikkers

Zelf hebben Scholman en Van Garderen niet stilgestaan in hun pogingen om die natuur-

lijke balans te herstellen. Gezamenlijk hebben ze Natugram ontwikkeld, een biostimulant voor natuurgras. Van Garderen legt uit: ‘Met Natugram geven we gras weer zijn natuurlijke gevoel. Het product voedt het bodemleven en dat is essentieel voor de opname van nutriënten. De vitamines die wij in de bodem brengen, zijn afkomstig uit de natuur, waardoor we de natuurlijke omstandigheden herstellen. Gras zoekt die stoffen op en daardoor wordt het sterker. Dat is een heel andere benadering dan bemesting.’ Natugram wordt gewonnen uit gemaaid gras. Het sap van de grasplant dient

als basis voor Natugram en is daarmee weer voedingsbon voor het grasplantje. De vezels worden ingezet voor isolatie, waardoor het product volledig crade-to-cradle is.

Natugram is volgens Van Garderen zeker geen wondermiddel, maar het is wel de oplossingsrichting die we in moeten, vindt hij. ‘Bij die oplossing horen heel veel parameters; Natugram is er één die kan bijdragen. Het is vooral belangrijk dat we het proces van omdenken op gang brengen. Je ziet nu iedereen ja knikken als er over de Green Deal gepraat wordt, maar daarna gaan we vrolijk door met ons eigen ding. Daar moet in de toekomst meer over gecommuniceerd worden, met beheerders en met de branchevereniging.’ Dialoog is daarbij het sleutelwoord. Scholman jr. trekt de vergelijking met de stikstofcrisis. De minister kan regels opleggen, maar er verandert pas echt iets als zij met boeren de dialoog aangaat.

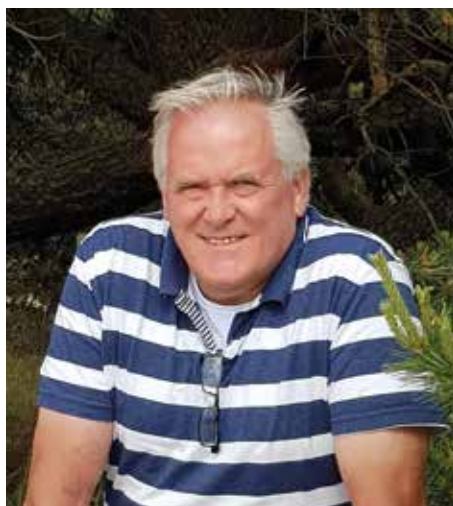
CO₂-neutraal

Voor zo’n gedachteverandering is het wel nodig dat zowel de gebruiker als de branche accepteert dat de velden er optisch net wat minder bij liggen. Scholman hoopt dat opdrachtgevers hier ook over nadenken. ‘Het is belangrijk dat we als branche een richting hebben en weten waar we over vijf jaar willen staan. Van de Green Deal wisten we al vijf jaar dat die eraan zat te komen, maar “ineens” was hij er, in de ogen van sommigen. Nu moet die stip aan de horizon er wel zijn: hoe gaan we over vijf jaar sportvelden volledig CO₂-neutraal beheren? Dit soort dingen wordt de boeren al opgelegd, maar als sportveldaannemers en -eigenaren doen wij eigenlijk precies hetzelfde. We moeten met elkaar om de tafel en met beheerders, uitvoerders en leveranciers kijken hoe we dit voor elkaar kunnen krijgen. Het roer hoeft niet rigouzeus om, maar die stip aan de horizon is belangrijk. Als we dit niet doen, zaden we de volgende generatie op met een probleem dat wij veroorzaakt hebben. Zie dit als een mooie uitdaging voor de sector: het is onze maatschappelijke verplichting.’

 Jos Scholman

 Aannemingsbedrijf
Jos Scholman

 Wim van Garderen

 Pireco

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!